

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, PÉNTEK 1923. február 2.

32. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-56, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

Nemzetiségi muzeum

Az utódállamok magyar lapjai hirt adnak arról, hogy a bécsi tudományegyetem keretein belül megalakult a nemzeti kisebbségek tudományos intézete. Ez az intézet a megszervezendő muzeumával együtt a nemzeti kisebbségek problémáival és statisztikájával fog foglalkozni. A hírek arról is beszámolnak, hogy kik állnak az új tudományos intézmény élén. Az elnöke az osztrák-magyar monarchia egyik volt pénzügyminisztere, vezetője pedig az egyetem egyik tanára lesz.

Minket különösen a tudományos intézet ezután létesítendő muzeuma érdekel. Bevalljuk, szenvedélyes muzeumlátogatók vagyunk. A vatikáni muzeumtól kezdve a trondheimi eszkimó-muzeumig sok nyilvános gyűjteménybe elvitt már emberi érdeklődésünk. Hogy magyarul idézzük: semmi emberi dolog tőlünk nem idegen. A Britisch muzeumtól a Barnum cirkuszpanoptikumáig mindent megnéztünk, ami megnézhető utunkba akadt. A tanult és fegyelmezett érdeklődésű muzeumlátogató exotikumokat kereső kedvtelenségével hívjuk itt fel a muzeum megalapítóinak figyelmét azokra a ritkasági példányokra, amelyek egyetlen jól felszerelt s a kor színvonalán mozgó nemzetiségi muzeumból sem hiányozhatnak.

Sürgős beszerzésre az itt található következő műtárgyak ajánlhatnak:

A politikus, aki a népjogok harcosa, a demokrácia bajnoka, a progresszív világnézet híve, csak éppen a nemzetiségi kisebbségeknek nem akar választójogot adni. A képviselő, aki az elnyomott kisebbség panaszainak megszólaltatója volt s most tapssal fogadja a legtürelemtelenebb uralmi politika legkíméletlenebb megnyilatkozásait is. A főszolgabíró, akinek a törvényes rend fentartása a kötelessége s aki lépten-nyomon megszegi az ország alaptörvényét: az alkotmányt. A közoktatásügyi miniszter, aki elrendeli, hogy olyan nyelven tanítsanak gyerekeket, amelyet a tanító nem beszél, a gyerek meg nem ért. A rendőrkapitány, aki eltűri, hogy az utca rendjét ismeretlen felfegyverzetek biztosítsák. A főbíró, aki neveltetésére és érzületére hivatkozik akkor, amikor az államrend megvédésében a törvényt sérti meg, aki, hogy járása lakosságának ne legyen sok dolga és költsége a peres ügyekben, önmagát kinevezi választott bírónak s a felekre ráerőszakolja ítéletét. A főjegyző, akinek hirtelen az ország másik szögletében akad dolga, amikor otthon el kellene végeznie azt a munkát, mely

jogot ad a nemzeti kisebbségeknek. A rendőrhatalóság, amelyik egy európai hírű nagy színész arra kötelez, hogy előtte ismeretlen nyelven szavaljon költeményeket. A főispán, aki a magyar kereskedelmi törvényre hivatkozik, amikor magyarok lakta városban levéteti a magyar nyelvű cégtáblákat. A postafőnök, aki megtiltja a hivatalnokoknak, hogy olyan nyelven érintkezzenek a felekkel, amelyet a felek értenek. A magyar nyelvű lap főszerkesztője, aki magyar lapot azért jelent föl az ügyészségen, mert magyar szellemben ír s két nadrágszif ellopása miatt támadja a magyarság egyetlen szervezetének politikáját. Az önkormányzati szervek, amelyeknek tagjait kinevezik. A rendőrfőkapitány, aki egy hatszázéves városnevet ráerőszakoltnak deklarál. A postamester, aki nem kézbesíti a leveleket, ha nem cirilicával vannak címezve. Az alispán, aki rekvirált tehenekkel jutalmazza buzgó tisztviselőit. A főügyész, aki a rendőrséggel kísérteti be és tartóztatja le adását. A főszolgabíró, aki úgy akarja nemesíteni az erkölcsöket, hogy hatósági kényszerrel szedi ki a cigarettát

a nők szájából. A könyvtár, amelyben a magyar nyelvű könyvek ládában heverve rothadnak. A cenzura, amelyik magyar nyelvű lapokat eltilt minden olyan cikk közlésétől, amelyik államnyelvű lapban még nem jelent meg. Nehogy valaki tévedésbe legyen és azt higgye, hogy gondos tanulmányok eredménye ez a javaslat. Dehogy kérem. Ez mind csak úgy kapásból, megerőltető gondolkodás nélkül jutott az eszünkbe. Hiszen a muzeum anyaga fel fogja ölelni a dunai államok valamennyiének nemzeti jellegzetességeit, — ilyen óriási műreális anyag mellett pedig nem volt megerőltető munka ez a válogatás. Elvégre a türelmetlenség kirobbanásai, az elfogultság intézkedései, a rövidlátás botlásai még nem olyan ritkák, mint a kócsag a magyar Alföldön, vagy az európai bölény, vagy a háromszínű kandúr, vagy a szakállas asszony. És ha ezek bekerülhetnek a muzeumba, az csak nem lesz kifogás a muzeumi kezelés ellen, hogy a most elősorolt ritkaságok, különösségek, bizarr ötletek és groteszk cselekedetek — mindennapiak is lehetnek?

Pasics kilép a választási küzdőterre

A radikális-párt skopljei nagygyűlése — A sajtó Protics akciójáról — Zavargások Zágrábban

Beogradból jelentik: A csütörtök esti lapok már élénken kommentálják Protics szerdai beszédét. A radikális párti Tribuna vezércikkében élesen kritizálja Proticsot a gyűlésről adott referátuma azonban békülékenyebben ír.

Pribicsevics lapja, a Novi List, természetesen szintén erősen támadja Proticsot, különösen avval a tételével vitatkozik, hogy a koalíció munkája visszafelé lépést jelentett.

Az ellenzéki Novosti szimpátiikus hangon kommentálja Protics akcióját, amelyet becsületes és nyílt állásfoglalásnak nevez.

A miniszterelnök Szkopljén

Szkopljéről jelentik: Pasics Nikola miniszterelnök, aki szerdán este utazott el Beogradból, csütörtök reggel 9 órakor érkezett meg Délserbia fővárosába, Szkopljéba. Kíséretében voltak Jankovics Velizár közlekedési-, Miletics Krszta agrárreform-, Szupilo földmívelési- és Trifunovics Misa közoktatási miniszterek, valamint Popovics Tihamér bécsi jugoszláv követ.

Az állomáson nagy tömeg élén a helybeli radikális párt elnöke üdvözölte Pasicsot, aki a vasut állomásról a tömeg lelkes ovációjától kísérve egy tekintélyes kereskedő lekására hajtatott.

A radikális párt nagygyűlését délután 3 órakor tartották meg a Balkán-szálloda nagytermében, amely kicsinynek bizonyult az érdeklődők tömegének befogadására. Az ülésen nagyon sok hivatalos kiküldött is részt vett. Pasics és a miniszterek beszédét, amelynek részleteiről tudósításunk még nem számol be, a gyűlés nagy tetszéssel fogadta.

Véres kávéházi verekedés Frankisták és orjunások között

Zagrebből jelentik: A horvát nacionalista frankpárti ifjúság és a jugoszláv nacionalisták között egy kávéházban véres verekedés tört ki. Az Orjuna vezére, Angyelinovics súlyosan megsebesült, egy rendőrt pedig haslövés ért. A verekedők a kávéház berendezését teljesen összerombolták. A városban nagy az izgalom.

Letartóztatott horvát újságíró

Zagrebből jelentik: Az itteni rendőrség letartóztatta Matosics Joe ismert hírlapíró, a Hrvát szerkesztőjét, a Hrvatski Borac c. folyóiratban megjelent királysértő cikke miatt. Hír szerint Matosicsot, aki

zárai menekült, mint idegen állampolgárt, ki fogják utasítani az országból.

Ujra egybehívták a pénzügyi bizottságot

Beogradból jelentik: A pénzügyi bizottság ülését február 7-re összehívták. Az ülés napirendjén a tisztviselő törvény néhány szakaszának a módosítása szerepel, amelyek a felemelt drágasági pótlékokra vonatkoznak. A kormány reméli, hogy az ülésen az ellenzéki tagok távolmaradása miatt megint sikerülnie fog a többséget biztosítani.

Pribicsevics elfogadta a novisadi jelöltséget

Beogradból jelentik: Pribicsevics Szvetozár csütörtökön fogadta a novisadi nacionalista blokk küldöttségét, amely felajánlotta neki a listavezetői jelöltséget. Pribicsevics kijelentette, hogy a jelöltséget elvállalja.

Mint Goszpicáról jelentik, az ottani demokratapárt is elhatározta, hogy a likai kerület listavezetőjévé megint Pribicsevics Szvetozárt kéri fel.

Demetrovics Juraj volt helytartó Modrus-Fiume megyében lesz demokrata listavezető.

Magyar októbristák Nincsiacsnál

Beogradból jelentik: Károlyi Mihály, Linder Béla kíséretében csütörtökön délután látogatást tett Nincsiacs külügyminiszternél, akivel hosszabb beszélgetést folytatott a nemzetközi politikai helyzetről.

Kavarodás egy moszkvai újságíró körűl

Ljubljanából jelentik: A Szlovenszki Narod, a disszidens demokraták lapja Szarajevóból kelteztet táviratot közöl arról, hogy a Moszkvában megjelenő Pravda közli dr. Perics megválasztását Ljubljanai polgármesterré. A moszkvai lap szerint Perics kommunista és megválasztása a kommunista eszme nagygyőzelme Jugoszláviában. A sikerhez dr. Goszar keresztényszocialista csoportja is hozzájárult, amely szintén forradalmi alapon áll.

A klerikálisok szócsöve, a Szlovenec szerint a disszidens demokraták (most haladópart) egyszerű választási trükkje az állítólagos moszkvai lapvélemény, amellyel Perics polgármesterré történt megválasztását is el akarják gáncsolni.

Csendőrség a földműves párt népgyűlésén

Bihácsról jelentik: Boszanszka Krupán a földműves párt népgyűlését a csendőrség fel akarta osztani, a gyűlés résztvevői azonban nem engedelmességek a felhívásnak. Mikor a csendőrök sor-túzzal fenyegetőztek, a földműve-

sek továbbra is rendületlenül helyükön maradtak, sőt biztatták a csendőröket, hogy csak lőjenek. A csendőrök erre egy parasztot letartóztattak s el akarták vezetni. A gyűlésen résztvevő népszerű *Dimitrijevic Dule-Dusan* vojvoda erre felszólította csendőröket, hogy őt is tartóztassák le, amit azok meg is tettek. Erre a parasztok elkeseredése olyan fokra hágott, hogy a csendőrök, a vérontás elkerülése végett, mindkét elfogottat szabadon bocsájtották.

A földmives párt távirati panasszal fordult a belügyminiszterhez.

Kis pártok harca Szlovéniában

Ljubljanából jelentik: A röviddel ezelőtt megalakult szlovén haladópart január 31-iki ülésén elhatározta, hogy a választásokon önálló listákkal vesz részt és egyetlen párttal sem köt kompromisszumot. Politikai körök véleménye szerint azonban ez a párt pozitív sikerre nem számíthat.

A nemzeti szociáldemokrata párt, amelynek a legutóbbi parlamentben két képviselője ült, ugyancsak elhatározta, hogy önállóan megy a választásokba és semmiféle burzsoá-párttal nem kooperál. A párt listavezetője Ljubljanában *Derzics* volt képviselő, Ljubljana környékén *Rupnik*, Mariborban pedig *Brandner* volt képviselő lesz.

Pártot keresnek a bánági románok

Beogradból jelentik: A bánági románok egy küldöttsége Beogradba érkezett, ahol érintkezésbe lépett egy a radikális, mint a demokrata párttal. A pártok ugyan tárgyalásokba bocsátkoztak a küldöttséggel, de általában nem tulajdonítanak nagyobb jelentőséget a megegyezésnek a román választók kis száma miatt.

Baranyai magyarok közt

Látogatás Batinán — Vörös Márta legendája

— A Bácsmegeyi Napló munkatársától —

Baranya sok eredetiséget, meglepően színes fordulatokat, gazdag kincseket rejtő földje az érdeklődőnek állandóan újdonsággal kedveskedik.

A baranyai sorozatban nem lehet megelégedni *Batináról*, a Duna partján fekvő hegyi községről, amely szinte virrasztani látszik Baranya nyugalma fölött.

Batina mostani népe, a knezevi vinogradig húzódó hegylánc őslakója. Most télvíz idején Dárda felől Pélmonostoron át közelíthető meg Batina.

Első pillantásra is feltűnik a község szép rendezett külseje, jellemzően hegyimódra épített házaik, gondozott szőlői, szorgos munkáról tanuskodó csatornát pótoló árkaik. Olyan ez a község, mint egy gyönyörű kertváros.

Mióta járási székhely lett *Batinából*, azóta az idegenforgalom is élénkebb lett, azóta lakosai is megszokták az idegen arcokat. Kiállnak a házak elé, nézik az uccát, tekintetük elkalandozik a Dunát kémlelik. A tavaszt várják a batinai magyarok, a hajózás megindulását. Olyankor élénk a község, csendjét gyakori hajótülkölések verik fel, több a munkaalkalmuk s a lakosság jóvedelme is magasabbra szökik.

Szunnyadó téli álmát alusza ez a község. Esti összejövetelek, sűrű pincelátogatások és a multon való elmerengés ad színt, visz bele melegséget a bus magyar lelkekbe.

Mint minden baranyai magyar községnek, *Batinának* is szép népmeséi, legendákban gazdag multja van.

Összedőlt templomáról, amelyet az iskola egy terme pótol, éppugy tartogat valami emléket, mint a hegyben keletkezett barlangokról, minden egyes forrás keletkezésének jelentőséget tulajdonít, csakugy mint a távolban kéklő harsányi-hegy kizörgésének.

Szépek és pillanatnyilag megkapóak ezek a primitív egyszerű mesék, mert bennük húzódik meg a néplelek egy-egy csillogó gyémántszeme.

Hivatásos mesélői is akadnak a falunak.

Rajongó elbeszélői, folyékony beszé-

dü, halkszavu interpretálói a multaknak.

Nem közönséges, részben történeti adatokat is magában foglaló legendát hallottam *Batináról* és környékéről. *Vörös Mártáról*, a batinai halászok kedvenc témájáról, az egész végighúzó hegylánc állítólagos tulajdonosáról, aki *Mátyás király* uralkodása alatt élt itt.

Az öreg *Balla bácsi* a halászok nesztora, a történet legjobb ismerője adja elő.

— *Vörös Márta* a leggazdagabb és legszebb asszony, aki égő vörös hajától nyerte a nevét. Gonosz, álnok és kegyetlen asszony volt. A vidék réme. A lányát az ördöggel akarta eljegyezteni. Ez a pokoli terve azonban meghiúsult *Mátyás király* váratlan közbelépésén, aki *Budára* cította, hogy viselt dolgai miatt felelősségre vonja. Akkor szabadult meg tőle a község.

Vörös Márta félelmében négylovas kocsi raktak kincseit, maga is felült rá és behajtott a Dunába. Ott pusztult el.

Igy volt — mondja az öreg halász.

— *Vörös Márta* botozott is. Ezért lett a község neve *Batina*. A kegyetlen *vörös asszonyt* a víz a *vörösmarti* dunaágra sodorta bele, innen ered *Vörösmart* község neve.

És beszél sokat az öreg. Belemelegszik. Tetszik neki a téma. Pedig nagyon sokszor elmondhatta már.

Kint a félhold világít. A januári szél élesen füttyöl.

— Igen, ez az. *Holdas* éjjeleken *Vörös Márta* lánya kiáll a hegyre, *Vörösmart* felé fordul s jajgatva hívja az anyját.

Megköszöntem az öregnek. Ő volt hálás, hogy végighallgattam.

Batina ma is tovább éli a maga nyugodt, csöndes, de regényességtől nem ment életét. Méltó marad szőlőműveléssel és halászattal foglalkozó magyar népe a magyar faj lendületes életéhez, hű marad magyarságának minden szép emlékéhez. Ebben kitartó támogatója *Czindery András* lelkész, akit szeret mindenki.

És nem feledkezhetünk meg *Rasits*

*Gábor főbíró*ról, aki szintén megértő ember, egyik garanciája a nép nyugalmanak és a járás békéjének.

Láttam *Baranyát*, bebarangoltam falvait, beszéltem az emberekkel. Panasz és siralmas képe a bajoknak vetítődött felém.

Batina majdnem egyedüli, ahol a lehetőségig rend van. S ez is valami. Ez már egy kilindulási pont.

Csak jóakarattal kell hozzá, hogy mindenütt megelégedés váltsa fel a panaszkodást s a baranyai magyarság minden bizonnyal hálával és szeretettel fog fogadni minden jószándéku megnyilatkozást, amelyet tettek követnek.

Mesterházy Ambrus

Veszedelemben az iskolák

Fűtőanyag hiánya miatt be akarják zárni a szubotícai gimnáziumot

A városi épületek fűtése az idén teljes rendben folyik és nem fenyeget egyetlen városi iskolát vagy középületet sem az a veszély, mint tavaly, hogy a fűtőanyag hiányában meg kell szüntetni a tanítást. A városi tanács még idejekorán gondoskodott a szükséges tüzelőanyagról és a városnak annyi tüzelőanyag áll rendelkezésre, hogy a leghosszabb tél esetén is biztosítva van a városi épületek fűtése.

Nem ez a helyzet az állami épületek és iskolák nagy részében. Az állam nem gondoskodott idejében a fűtőanyag beszerzéséről és ez már rendkívüli nehézséget okozott eddig is az állami iskolák fűtésében. Most már olyan súlyosan érezhető a tüzelőanyag hiánya, hogy a *subotícai főgimnázium* kénytelen lesz néhány napon belül beszüntetni a tanítást.

A gimnázium igazgatósága most azzal a kéréssel fordult a város tanácsához, hogy bocsásson rendelkezésre fűtőanyagot, mert ellenkező esetben kénytelenek lesznek az iskolát bezárni. A városi tanács legközelebbi ülésén foglalkozik a gimnázium kérelmével, azonban annak valószínűleg nem fog eleget tenni.

A mulhatatlan Ady

Írta: Ignotus

Január 28-án fordult éve negyedszer, hogy *Budapest* meghalt *Ady Endre*. *Budapest* — ez, 1919 januárja végén, már sokfelé sokunknak geografiát jelentett; nekem is *Bern* városában, honnan azóta sem tértem vissza *Budapestre*. Pedig akkor, 29-én reggel, mikor a *Belleveubeli* telefon halálát híremű adta, még nagyben számítottam: ha menen vasutra ülök, még hazaérhetek-e temetésére?

Valahogy azt reméltem, hogy ő maga sem volt ottan; hogy a lelki elborulás, mely már három hónappal előbb történt bucsuztunkkor igen meglátszott s néhány hét múlva végképp elhatalmasodott rajta, átment vele a halhatatlanságba is, s nem kellett meglátnia tödülő temetésén az anarhikus bukás önkábitó előhangulatát. Mikor én 1918 november elején az ugynevezett forradalom ugynevezett győzelme után elköszöntem tőle: körülnéztünk a kávéházban, hová megrogyó térdel lejáradt volt hozzám. Megláttuk a kávéházban a cintermet, hová vissza fognak temetkezni, kiábrándulásuk után, az intellektuális reményseggel... Ó, jó, hogy *Ady Endre* már halottan került e temetőbe, s nem kellett megérnie, hogy mindabból, mit elértünk és vártunk, alig maradt meg egyéb, mint szinte csakis ő.

Igaz, hogy ez nagyon sok — minélünk majdnem minden. «Az ég egy kincset ad minden hazának... Tied, hazám, egy szentelt fájdalom...» — kevéssel *Ady Endre* halála után úgy forrult, hogy nemzete őt, Amerikáival együtt hat házában oszlopként széjjel s községnek főnöknek csak a lélek maradjon

meg, a fájdalomtól megszentelt magyar intellektualitásé. Ez mérhetetlen nevelő, még költői és magyar nagyszerűségén fölül is, az *Ady* *Endre* magyar jelentőségét. Tudniillik: amily aránytalan sok nagyművésze volt, népi kicsinységéhez képest, költői közt a magyarnak: vezérnyi praceptor nem sok volt köztük. Amily gyönyörű, művelt és pallérozott egyéniségek, a *Berzsenyiek*, a *Vörösmartyak* s *Arany János* és *Petőfi Sándor* is: *Zrínyi Miklós*ig kell visszamenni, hogy nemzetnevelő hatalom találatásuk közöttük. *Ady Endre* azonban ez. E rendszertelen tudása, más nyelvhez alig konyított, össze-vissza olvasó s inkább újságokból táplálkozó garabonciás diák olyan értelmi lendületűt a mi számunkra, mint a németek számára az ő *Goethe*-jük. Nem *goethei*-egyéniségű, nem, bizonyára nem, *goethei* mindentudású, de *goethei* természetű. Ez így frázisnak, hasonlatnak, tulbecsülésnek s félreismerésnek tetszik. Talán meg tudom magyarázni, hogy nem az s hogy mit gondolok vele.

Azt akarom ezekkel mondani, hogy vannak nagy költők és nagy művészek, s talán éppen a legműveltebbek közül valók, kiknek értelembeli genialitása mégsem más vagy több, mint lehetett, például, egy azon korbéli nagyon nevezetes egyetemi professzoré. *Patrarca* és *Boccaccio*, *Milton* és *Schiller*, *Calderon* s a francia *tragikusok* s még *Victor Hugo* is: sok erővel sokat tudtak éreztetni, megérteni és elevenségbe állítani. Sokukhoz képest *Dante* unalmas, *Shakespeare* kusza, *Pascal* vakhított, *Cervantes* avult, *Goethe* bujkáló, *Stendhal* dilettáns, *Balzac* firkász, *Byron* komédiás és *Oscar Wilde* ledér. De: ezeknek a *Dantéknak* s még *Waldeck*nak is: szavaik vannak, boszorkányos szavaik,

lepecsételt szavaik, mint a *Salamon király* ólompalackjai, melyekbe a bölcsesség e fejedelmi világnyi démonokat tudott beszorítani. Éveken, évtizedeken, évszázadokon át ezek a palackok palackok, a szavak szavak; a halász, az olvasó, az ember elmeje mellettük.

De egyszerre bűvös ige hallatszik, a palack pecsétje lepattan, a démon kicsap belőle: a szó megszólal. Az én nemzedékemben nem volt felfedezés, *Darwintól Freudig*, mit, az új tudomány új világánál, ámulva meg ne találtunk volna a *Goethe* egy-egy szavában, melyet addig is már ezerszer olvastunk volt, ezerszer azt hittük, tudjuk, mit jelent, s most ezeregyedszerre többet, jelentett, mást, egyebet, megrendítőbbet mondott. Nem mintha *Goethe* mindent tudott volna, de igenis megérezte a mindent; szavai úgy kerültek tollába, hogy, bármiről szóltak legyen; soha nem ellenkeztek a mindennel, mindenben megfeleltek a mindennek — körülbelül úgy, mint ahogy, ugyebár, nincs egy sarka a mindenségnek, melyre ne állanának az egésznek törvényei, s melyre, valami formában, át ne rezgődnék s rá ne nyomódnék, ami bárhol bármely más sarokban történik. Ezért mindig új s kifogyhatatlan *Goethe*, ezért lehet bibliája minden idők minden emberének, — s hogy még, ezenfelül, oly bűbájos művész is, annál mezejtőbb mestere felebarátainak... Ebből a természetből, a világ minden dolgaival való ösztönös egybenövöttségéből van valami *Ady*ban — s ha nem, bizonyára nem oly egyetemes és legmélyebb, mint nem egy a szavas geniek közül, viszont a legnagyobbaknál is penetránsabban hatalmas és sajátosságával, mert, ráduplázza erre, ő mint művész, mint stilisztika is éppen a szavaknak, az egy szóba be-

palackozott értelemnek genieje; mondatnak ritkán van szótári értelmük, nála a mondat csak melódia szerzi össze a beszédes szavakat. «S most nézd, Uram, nincs nekem lábam, csak térdem van, csak térdem...» — itt egy egész élet van benne s ezenfelül az egész élet és minden életlehetőség benne van az egy láb szóban, s minden megfeneklés és töredelem, és hit és menekülés és emelkedés, minden lelkeség az egy térd szóban; minden eljövendő forradalom a lábunk fog örülni, minden eljövendő megcsalódás a térdnek, s minden eljövendő számár azt fogja kérdezni: mit akart ezzel a mondattal mondani?!

Mondom: én azt akarom mindezekkel mondani, hogy a magyarság minden nagyjai, nagy művésze, nagy költői közt *Ady Endre* az, ki át van itatva mindig igaz, mindig megújulandó, mert nem korbeli műveltségéből, hanem a mindenség megérezéséből fakadt intellektualitással. Ez az ő prae-je a nálánál bizonyára műveltebb s tudósabb *Kemény Zsigmondokkal*, *Eötvös Józsefekkel*, *Szalay Lászlókkal* szemben. S mivel úgy fordult, hogy nemzete számára már csak a szavak, az értelmek, a mindenség kikötőhelyei a találkozóhelyek: úgy lesz ő, bármily idegenek ma még akár hangjától, akár tollától, akár kifejezésétől, akár erkölcsétől, akár politikájától a legtöbb magyarok, mégis nemzeti-költője az ő népének, akárcsak a mélyesges *Dante* lett a szétválasztott latinágnak. *Die Toten reiten schnell*: az *Ady Endre* Magyarországnak s magának *Ady Endrének* halála is úgy meggyorsította a sironull eseményeket, hogy négy évvel halála után *Ady Endre* már úgy halhatatlan, mintha négy évszázal próbálta volna ki mulhatatlanságát.

A tanácsnak ugyanis ebben a kérdésben az az álláspontja, hogy nem hitelez az állami intézmények részére, mert a város már több esetben tapasztalta, hogy az ilyen követeléseket nem kap meg az államtól. Eppen a gimnázium épületének renoválása körül volt nemrég nagy vita, amikor az állami iskola épületének karbantartásáról a város volt kénytelen gondoskodni, anélkül, hogy kilátás lenne a felmerült költségek megtérítésére. Valoszinű tehát, hogy még a gimnázium bezárása esetén sem fog a város fűtőanyagot kiutalni az iskola részére és így megtörténhetik az, hogy egy állami középiskolában megszűnik a tanítás a tüzelőanyag hiánya miatt, akkor, amidőn egyébként fűtőanyag mindenütt beszerezhető.

Mértékadó helyen rámutatnak arra, hogy általában milyen nagyfokú nemtörődömség és hanyagság észlelhető az állami szervek részéről saját intézményeikkel, elsősorban az iskolákkal szemben, amire különben a suboticiai gimnázium esete a legjobb példa. A gimnázium minden felterjesztése és intervenciója eddig hiábavalónak bizonyult és ha nem jön sürgős segítség, úgy néhány nap múlva bezárulnak az iskola kapui.

Ujra megkísérlik a független munkáspárt megalakítását

A program elejti a moszkvai pontokat

Tegnap megirtuk, hogy a kormány a független munkáspárt néven újra szervezkedő kommunista párt megalakítását mindenáron meg akarja akadályozni. Mint Beogradból jelentik, a mozgalom kezdeményezői mégis inkább a párt megalakításának kockázatát vállalták, semmint hogy a munkásság gyávaság vádjával illethesse őket. Az új párt lapja, a *Radnik* legújabb számában közli is az új párt kiáltványát.

Érdekesége a programnak, hogy egy szóval sem emlékezik meg a moszkvai 21 pontról, amely pedig a kommunistapárt taktikai programjának gerincét alkotta és amelyet a kormányhatóságok a legerősebben kifogásoltak. Számol a program az adott helyzettel és a fennálló törvények keretein belül alapítja meg a párt céljait.

Hangsúlyozza a kiáltvány, hogy a politikai és szociális reakció felülkerekedése idején az első cél a munkásság megvédése a kapitalista reakcióval szemben, a munkásság legerősebb polgári és gazdasági jogainak biztosítása és a féktelen kizsákmányolás leküzdése. A végcél ugyan az, hogy proletáriátus osztályharc utján a kapitalista társadalmi rendszert szocialista társadalmi renddé alakítsa át, de ezt a messze menő célkitűzést ma az aktuális feladatok háttérbe szorítják.

A párt harcmodora a program szerint a tömegek szervezése és fegyvermezése. Elítéli az egyéni akciókat, mint amelyek nem alkalmasak a munkásosztály felszabadítására.

Követelik az államvédelmi törvény megszüntetését, a nagybirtokok kárpótlás nélküli kisajátítását és felosztását, szegény gyermekek állami eltartását, ingyenes közoktatást és igazságszolgáltatást. A bírakat a nép válassza. Az ártatlanul elítéltek kártalaníttassanak, a halálbüntetés eltörölendő.

Külpolitikában követelik Szovjet-oroszországgal a politikai és gazdasági jóviszony helyreállítását. Az ellenforradalmi orosz bandáktól Jugoszlávia megszabadítandó. Közeldést kell keresni a balkán államokhoz a balkáni népek szabad föderációs szocialista köztársaságának elérése végett.

A központi jugoszláviai független munkáspárt bizottsága, amely a programot aláírta, négy fizikai munkásból, egy tisztviselőből és egy ügyvédből áll. Volt kommunista képviselők nem foglalnak benne helyet.

Kiutasításokra készül a novisadi rendőrség

A belügyminisztériumtól kérték engedélyt a „politikailag gyanusak” kiutasítására

Novisadon csütörtökön híre terjedt, hogy az ottani rendőrség több »politikailag gyanus« személy kiutasítását vette tervbe és ennek végrehajtására engedélyt kért a belügyminisztériumtól. Hivatalos körök ez ügyben minden felvilágosítást megtagadnak, viszont nem is cáfolják meg a kiutasítás tervéről elterjedt híreket.

Megbízható forrásból nyert értesüléseink szerint a novisadi rendőrség csütörtökön felterjesztést intézett a belügyminisztériumhoz, hogy kiutasíthassa a város és az ország területéről azokat a személyeket, akiket politikai szempontból megbízhatatlannak tart.

Egyelőre nem sikerült megállapítani azt, hogy kik ellen irányul a novisadi rendőrség akciója, de módfelett aggályosnak kell tartani azt, hogy éppen a választási kampány idején olyan fegyverhez nyulnak a hatóságok, amelynek használatát a belügyminisztérium már régebben megtiltotta. Miután kiutasításról van szó, kétségtelen, hogy az akció a magyarok ellen irányul, csak az a kérdés most, hogy magyar nemzeti-ségű jugoszláv állampolgárok, vagy Magyarországra optált magyarok szerepelnek-e a novisadi rendőrség listáján. Bármelyik eset áll azonban fenn: a kiutasítás mindenképpen helytelen és törvénytelen. A Ma-

gyarországra optált ittartózkodási idejét ugyanis a jugoszláv és magyar kormányok közt létrejött meg-egyezés szabályozza, — jugoszláv állampolgárokat pedig az alkotmány értelmében még belügyminiszteri engedéllyel sem lehet kiutasítani.

A »politikailag megbízhatatlan« minősítés egyébként csak jugoszláv állampolgárokra vonatkozhat, mert a belpolitikai mozgalmakban nem volt még precedens arra, hogy az itteni állampolgársággal nem bíró egyének, különösen a magyarok, bármily formában is beleavatkoztak volna az S. H. S. királyság belpolitikai mozgalmába.

Mindezt örvendetes, hogy a novisadi rendőrség ez alkalommal tartózkodott az egyéni akciótól és nem teremtett fait accomplit, hanem a kiutasítások foganatosítására vonatkozólag engedélyért fordult a belügyminisztériumhoz. Remélhetőleg a belügyminisztérium méltó választ fog adni a novisadi rendőrségnek és felvilágosítja, hogy az S. H. S. királyság alkotmánya nem ismer politikailag megbízható, vagy megbízhatatlan polgárokat. Minden polgárt megillet a törvény keretein belül a politikai akció szabadsága, aki pedig a törvényes jogrend ellen vét, azzal szemben a bíróságok hivatottak eljárni. Az alkotmány mindezt világosan így rendel.

Franciaország folytatja a világháborút

„A Hohenzollerek elleni háború helyett — háború a német nagyipar ellen” — A német rendőrök nem tiszteleghetnek a francia tiszteknek

Minél mélyebben nyomulnak be a francia és belga megszállók a német területekre, annál élesebbé válik a válság, amely Európa békéjét veszélybe sodorja. Még Párisban is, ahol a francia akció gyors és eredményes befejezésében hittek, ma már meg vannak arról győződve, hogy nagyon sokáig fog még tartani, amíg Poincaré akciója sikerre vezet. A Quai d'Orsay is nyíltan kijelentik már, hogy ami most történik nem egyéb, mint az 1918-ban félbeszakított háború folytatása. Előkelő francia politikusok is ezt a nézetet vallják és azt állítják, hogy, miután a versaillesi szerződést megszegték, az események olyan irányt vettek, mintha a versaillesi szerződést egyáltalában meg sem kötötték volna.

A jelenlegi francia akciónak legközvetlenebb célja a párisi mértékadó körök kijelentése szerint az, hogy Németország szénblokádját teljessé tegye. A világháborúban az antant hatalmak éhség-blokáddal akarták a németeket megadásra kényszeríteni, most pedig Franciaországnak az a szándéka, hogy a német ipart fosszák meg táplálékától, a széntől és ezáltal a német nagyipart megfoszják hatalmi pozíciójától. Egy magasállású külföldi francia diplomata nemrég a következő kijelentést tette:

— A német nagyipar ma ugyanazt jelenti számunkra, mint 1914-ben Vilmos császár. A harcot most a német iparkirályok ellen folytatjuk, mint kilenc évvel ezelőtt a Hohenzollern császár ellen. A német iparosok soha sem akarták elismer-

ni, hogy Németországot legyőzték. Arra törekedtek, hogy megszervezzék a német nemzet ellenállását Franciaországgal szemben és harcot indítottak minden befolyásos német politikus ellen, aki megkísérelte, hogy Németország és Franciaország közt megegyezést hozzon létre. E miatt Poincaré kormánya szilárdan elhatározta, hogy a Curo-Rosenberg-kormányval semmi körülmények közt sem keres kapcsolatot. Mindaddig, míg a jelenlegi kormány uralodik Berlinben, Franciaország vissza fog utasítani minden közvetítést. Párisban ugyanis meg vannak arról győződve, hogy a jelenlegi német kormány szándékosan idézte elő a konfliktust Németországgal. De még abban az esetben, ha a mostani német kormány visszalépne, Franciaország csak úgy volna hajlandó Németországgal közvetett, vagy közvetlen tárgyalásokba bocsátkozni, ha a személyváltás Berlinben egyben rendszerváltozást is jelentene. A német nagyipar ma Franciaország ellensége és a francia támadás elsősorban ez ellen irányul.

Ily módon vált súlyos politikai akcióvá a franciák ruhrvidéki bevonulása, amit Poincaré első jegyzékében csupán gazdasági akciónak minősített. Ezzel ma már Franciaországban is tisztában vannak és, mint megbízható francia politikai körökben nyíltan hangoztatják, intézkedések történtek a háborús állapot dokumentálására. A megszálló parancsnokság az egész Ruhr-vidéken elrendelte a levélcenzúrát és életbeléptette a szigorú ostromállapotot az egész megszállott területen.

A legsúlyosabb intézkedés azonban a Németország ellen irányuló szénblokáddal, amellyel a meg nem szállott területeken az ipart és a vasuti forgalmat teljesen meg akarják bénítani. A blokáddal gazdasági következményei előreláthatók, de nem lehet tudni, hová fog vezetni politikai tekintetben és egyéb következményeiben a német nép elkéserevése. A kritikus pillanat akkor fog bekövetkezni, ha a Ruhr-vidék gazdasági elszakítása Németországtól befejezést nyer és a szénkiéheztes hatására észrevehető formában megnyilatkozik a meg nem szállott részekben. A német vasutak még két hónapra el vannak látva szénmel és az ipar is nagyobb széntartalékokkal rendelkezik. Hosszabb ideig azonban Németország nem tudja nélkülözni a ruhrvidéki szenet, annál kevésbbé, mert Felsőszilézia szénbányáit is elvették Németországtól. Mihelyt a vasuti forgalom megáll és a gyárak kénytelenek lesznek üzemeiket beszüntetni, félt, hogy a német nép elfojtott elkéserevése egyszerre ki fog robbanni, aminek következményeit előre megjósolni nem lehet.

Francia—Belga jegyzék a Ruhrvidék elszakításáról

Mint Londonból jelentik, a Ruhr-vidéket a csütörtöki naptól kezdve elvágták Németország többi részétől és a ruhrvidéki bányákból többé nem megy szén Németországba. A francia és belga kormány szeptember 1-én együttes jegyzéket küldött a német kormánynak, amelyben közölte, hogy csütörtök reggeltől kezdve minden szénszállítást beszüntetnek a meg nem szállott területre. Degoutte tábornokot táparancsnoknak nevezték ki.

A megszállott rajnai vidéken azt a zónát kivéve, amelyet angolok tartanak, minden vasuti forgalom szünetel. A franciák tömegesen tartóztatják le a német vasutasokat, ujabban a szociáldemokrata szakszervezetek hivatalnokait is összefogdoszták és kiutasították. Löbe, a birodalmi gyűlés szociáldemokratapárti elnöke Essenbe érkezett, hogy a munkások sorsa felől tájékozódjon.

A kölni bíboros-érsek azzal a kérelemmel fordult a pápához, hogy lépjen közbe a nagyhatalmaknál, mert a megszállott területeken a lakosság szenvedései elviselhetetlenek és a franciák földönfutóvá tesznek sok ezer német hivatalnokcsaládot.

Lefoglalt vámhivatalok

Londonból jelentik: A franciák átvevették a düsseldorfi és düssburgi vámhivatalokat és most maguk szedik a dohány, petróleum és szesz adóját.

Tisztelési tilalom

Berlinből jelentik: A porosz belügyminisztérium a következő parancsot intézte a münsteri városi tanács elnökéhez: Tekintettel a franciáknak és belgáknak a megszállott rajna-westfáliai területek lakosságával szemben tanúsított népjogellenes eljárására, ezennel megtiltom a rendőrtisztviselőknek és a birodalmi vadászcsapatoknak, hogy az idegen hadsereg tisztjei és zászlói előtt tisztelegjenek.

Megszöktetett mozdonyok

Koblezből jelentik, hogy az ottani állomásról a franciák tizenhárom mozdonyt lefoglaltak és Franciaországba akartak szállítani. A német vasutasok ezeket a mozdonyokat a meg nem szállott német területek felé irányították és sikerült gyorsvonati sebességgel elérniük Németországot. Siez állomáson a franciák megkísérelték a mozdonyok feltartóztatását, de eredmény nélkül. A megszálló parancsnokság emiatt Siez állomásnál háromszáz méter hosszúságban felszedte a sineket, úgy, hogy ott minden vasuti forgalom megállt.

CIRKUSZ

Kis szakácskönyv

Az ember forlóg van már a régi pancsokkal. Elkelve egy kis forradalom a szakácstudomány terén. Aztán: a legtöbb ember nem is tudja, hogy az ételeket ma már rendszerint másként főzik, mint azelőtt.

Legyen szerencsém itt alább néhány újabb receptet ajánlani. Enni való kis medikéink ugyis inkább a korzón meg a tánciskolában tanulnak főzni, mélyen tisztelt nagyságos asszonyaink pedig csak lefőzni szeretik egymást.

Sült galamb

Elkészítése igen egyszerű. Az ember reggel, mint hivatalfőnök, bemegy a hivatalába, előveszi az újságokat és megállapítja, hogy milyen nagy szószót kerülnék minden kis apró dolognak ezek a lapok. Azután elővesz egy kést, egyszerűség okából a zsebkését és megtisztítja a körmeit, majd kisüt valami okos dolgot és lemegy a legközelebbi vendéglőbe, ott leöblögeti dupla márciusi sörrel a szomszagos torkát. Délután beül a kávéházba és leül kártyázni, első néhány századnáróst s miután alaposan felpaprikázta magát a veszteség miatt, estefelé elnéz a korzóra, ahol megfőz néhány jobb nő. Este vacsora után a rendes ramslí párti, mikor is jól megkopasztod a partnereidet, vagy azok kopasztanak meg téged. Ezt így csinálod harminc, esetleg harmincegy napig. Ugyanezen idő alatt a bankban, ahol te vagy az igazgató, vagy a cégvezető, a kettős könyvelők, a saldokontisták, a levelezők és a gépirónók reggeltől estig szorgalmasan gürölnék. Elsején a pénztáros behozza a fizetésedet, azt a havi huszezer dinárt, meg azt a kis tízezer dinár culágot, meg azt a havi ötezer dinár tantómet. És ebben a pillanatban a sült galamb minden további nélkül berepül a szobába. Közgyűlések idején és alaptöke emelések alkalmával szintén kedvelt csemege a sült galamb.

Vajas tészta

Azt a tésztát, amelyet már többször szerettél volna beadni a barátodnak, de ez eddig még mindig visszautasította azzal, hogy süsd meg, — kissé felmelegítve tedd el alkalmas időpontra, mikor barátodnak vaj van a fején. Ilyenkor ugyanis sokkal könnyebben megy a dolog, mert a vajas tésztát mindenki beveszi. Vaj, manapság mindenütt kapható. Közéleti férfiak fejről mindennap frissen szedett vaj vagontételekben is megrendelhető az ellenzéki lapok szerkesztőségemél.

Husvétli bárány

Veszel, illetve kerítel magadnak egy helyes kis báránykát, lehetőleg egészen ártatlant, ámbar az ártatlan bárány marika holló és különben is olyan mint a zsákhamacska. Csak akkor tudod meg, hogy ártatlan volt, amikor már nem az. Veszel a báránykádnak szép kis selyemszallagot, selyem harisnyát, selyem bluzt és ugy vezeted az orránál fogva. A husvétira való bárányt rendszerint még a farsangkor kell beszerezni és a feltámadás estéjéig, amelynek nem muszáj éppen pont nagyszombaton lenni, jól kell tartani, illetve kitartani. Tejbe vajba és kölni vízben fürösztetni. Időnkint meg kell tapogatni, hogy hizik-e? Minden valamire való bárányka csakis szilzskin-bundát visel, melynek költségeit te viseled. Ha még ezzel sem tudod megfőzni a kezes bárányt, akkor birka vagy.

Nyakleves

Rendszerint mint utódétel szerepel és azon melegében le kell nyelni, akár akárod, akár nem. Ujabbban főként kávéházainkban szolgálják fel a vendégek egymásnak. Luxusadó alá nem esik. Ez a leves, ellentétben a más közönséges levesekkel sokkal forróbb, mint a hogyan főzik. Nyakleves után a Nyiltér-ben találkoznak. Nyiltér után sokszor újabb nyaklevesekkel találkozunk. A nyakleves másoknak kitűnő peccsenye. Egy-egy nyaklevesen hetekig elragódnak az emberek (g. z.)

A radikálisok nélkül alakul meg a szubotocai nacionalista blokk

A demokratapárt szubotocai jelölései

A nacionalista blokk megalakítása ügyében a pártok között megindult tárgyalások befejeződtek. Most már csak az egyes pártok döntése van hátra, ami a legközelebbi napokban már szintén megtörténik. Ekkor fog végleg kialakulni a nacionalista blokk összetétele.

A radikálispárt, amelyben a legtöbb ellenállás mutatkozik a blokkhoz való csatlakozással szemben, pénteken délután fog dönteni ebben a kérdésben. A jelek szerint itélve, a radikálisok nem fognak belépni a nacionalista blokkba. Abban az esetben, ha a radikálisok mégis részt vennének a blokkban, egységes listát állítanak fel a demokratákkal és az őket támogató pártokkal, úgy, hogy ez esetben a magyar, bunyevác, socialista és földmivespárt jelöltjeivel szemben egységes lista szerepelne a választásokon. Ez azonban annál kevésbé valószínű, mert a radikálisok és a demokraták között sokkal nagyobbak az ellentétek, semhogy egykönnyen meg egyezésre lehetne számítani a két párt között a közös jelölésekre nézve.

A demokratapárt egyik vezető tagja azonban kijelentette már a *Bácsmegyei Napló* munkatársai előtt, hogy a nacionalista blokk akkor is megalakul, ha a radikálisok nem vesznek benne részt és ebben az esetben a demokraták, az Or-Ju-Na, a dobrovóljácok és a hadirokantak fognak a választásokon közös frontot alakítani. Ilyen értelemben határozott a demokratapárt kerületi választmánya a csütörtök délután megtartott értekezleten is, amelyen megejtették a subotocai járási jelöléseket.

A radikálispárt jelöléseit pénteken délután fogja megejteni. Radonics

János képviselő, aki a pártnak a subotocai kerületben listavezetője lesz, csütörtökön Subotícára érkezett és a nacionalista blokkhoz való csatlakozás ügyében beható tárgyalásokat folytatott a pártvezetőséggel, a radikálispárt beogradi főbizottságától hozott utasítások alapján.

Ezeket a tárgyalásokat csütörtökön délután a radikálispárt vezetője már úgy határozott, hogy nem csatlakozik a nacionalista blokkhoz, hanem öndlő listával megy a választásokba. Foglalkozott a kerületi választmány a jelölések kérdésével is, azonban még nem tudott meg egyezni, csupán annyit határozott, hogy Radonics János lesz a párt listavezetője.

A radikálisok a subotocai kerületben már a legelőkelőbb választási agitációt folytatják és mind fontosabb szerephez jutnak a pártban a bunyevác-földmives-csoport tagjai, mert a radikálisok nagy súlyt helyeznek arra, hogy a bunyevác-sokac-pártból minél több tagot vonjanak magukhoz.

Ezzel lehet összefüggésben a bunyevác-sokac-párt tartózkodó politikája. A párt a legnagyobb titokban készíti elő a jelöléseket. A subotocai járási jelöléseken kívül eddig még a bunyevácok sem ejtették meg jelöléseiket, mert a párt szempontjából is fontos a nacionalista blokk kérdésének tisztázódása.

A radikálisokkal való tárgyalások újrafelvétele most már végleg eljettnek tekinthető és ez egyik fő oka annak, hogy a radikálispárt a bunyevác-sokac-párt egységének megbontására mind nagyobb agitációt fejt ki annak érdekében, hogy a Zemljedilka-csoport részére újabb híveket toborozzon.

A magyar kormány

az utódállamokkal való kereskedelmi kapcsolat felvételét kívánja

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés csütörtöki ülésén az egyes államokkal való forgalom ideiglenes szabályozásáról szóló törvényjavaslat elfogadása után Walkó Lajos kereskedelemügyi miniszter tartott nagyobb beszédet a szomszédállamokkal való kereskedelmi tárgyalásokról.

Magyarországnak ezidő szerint a legtöbb kedvezmény alapján Németországgal, Svájcjal és Bulgáriával van kereskedelmi szerződése, Ausztriával is van egy ilyen megállapodás és az ratifikálva lesz, mielőtt ez a törvényjavaslat törvényerőre emelkedik. Arra kell törekednünk, hogy más államokkal is megállapodásra jussunk gazdasági téren, vagy is megfelelő gazdasági forgalmat biztosítsunk. Elsősorban szomszédaink érdekelnek. Az a terület fontos, mely azelőtt velünk közös vámterületet alkotott. Csak Ausztriával és Csehországgal lehet külön megállapodást létesíteni anélkül, hogy az ebben a megállapodásban leszögeztet kedvezményekre minden állam igényt tarthatna. Rokonszenvvel kísérik Ausztriának azt a munkáját, mely arra irányul, hogy a volt monarchia államai között bizonyos kapcsolatot létesítsen.

Egy mezőgazdasági államban külön súlyt kell helyezni az iparra, mert külön lehetőségek vannak, melyek nem mezőgazdasági államban nincsenek meg. Megállapodásainkról tehát az iparra különös tekintettel kell lenni, szociális szempontból pedig még áldozatot is kell érte hozni.

A szabad kereskedelem kérdését illetőleg mindnyájunk előtt ideálisnak látszik a minél szabadabb nemzetközi forgalom. Ilyen kis országnak tekintetbe kell venni, hogy mi történik más országokban. Mi mindig azon voltunk, ha szavunkat hallhatjuk, hogy minél előbb szabad nemzetközi forgalom létesüljön, de csak a kölcsönösség alapján. A korlátozások terén nem mentünk túlságokra, szükség van további korlátozásokra.

A másik kérdés az új vámtarifa kérdése. Ezt az ügyet szakemberekkel fogjuk minden tekintetben részletesen megbeszélni. Ha törvénybe iktatjuk a vámtarifáról szóló egységes törvényt, meg lesz az a nagy előnyünk, hogy az autonóm vámtarifára vonatkozó törvény alapján könnyebben folytathatunk majd tárgyalásokat, mint most, amikor nincsen biztos bázisunk, hanem teljesen ingatag alapokon visszük a tárgyalásokat.

Visszatérve a mostani javaslatokra kijelenthetem, hogy ha ez törvénné válik, el fogunk mindent követni, hogy szomszédainkkal teljes meg egyezésre juthassunk és biztosan remélem, hogy ez előbb-utóbb meg is fog történni.

Kérem a javaslat elfogadását.

A Ház a javaslatot egyhangulag elfogadta.

Ezután a Dundra vonatkozó végleges szabályzat megállapítása árgyában Párisban kelt egyezmény be- cikkelyezéséről szóló javaslat következett.

Móser Ernő előadó ismerteti és

elfogadásra ajánlja a javaslatot, a mit azután általánosságban és részleteiben vita nélkül elfogadtak.

Pesti Pál előadó az állatforgalmi szavatosságról szóló törvényjavaslatot ismerteti.

A javaslatot Daruváry Géza igazságügyminiszter és Nagyatádi Szabó István földmivélségi miniszter felszólalása után a nemzetgyűlés elfogadta.

Nem álltak munkába a Ferrum-gyár munkásai

Uj tárgyalások indultak

A Ferrum-gyár munkásai, akiknek megbízottai szerdán egyezséget kötöttek a gyárigazgatósággal, csütörtök reggel nem vették fel a munkát, mert a megbízottak által előterjesztett meg egyezésben nem láttak elég garanciát arra, hogy a gyár a felállított követeléseiket minden tekintetben biztosítja.

A munkásság szerda esti értekezletén, ahol a megbízottak beszámoltak az elért eredményről, az a vélemény alakult ugyanis ki, hogy azok az engedmények, amelyeket a gyárigazgatóság tett nem elégitik ki a munkások követeléseit. Az értekezlet többek közt különösen azért fogadta visszautasítván az előterjesztett kollektív megállapodás tervezetét, mert a sztrájk kitörése előtt elbocsájtott négy munkás visszavételét megtagadták. Mindezen felül pedig sérelmesnek találták, hogy a gyárigazgatóság a megállapított órabérijavítást csak azzal a kikötéssel adta meg, hogy ha a közlekedésiügyi miniszter a felemelést nem veszi tudomásul, a gyár a megállapodást érvénytelennek tekinti és a felémelt órabérek nem fizeti ki. A munkásság ezért elhatározta, hogy csütörtök reggel nem áll munkába, hanem újabb tárgyalásokat kezd a gyárigazgatósággal, hogy minden kérdésben végleges és megfelelő megállapodást létesítsen.

A tárgyalások, melyeket csütörtökön folytatottak — egyelőre nem hoztak semmi eredményt, de minden remény megvan arra, hogy a munkásság és a gyárigazgatóság rövidesen mégis meg egyezik.

Békebeli adósságok megfizetése

A magyar Kuria feltűnést keltő döntése

Budapesti jelentés szerint a magyar Kuria igen fontos és általános érdekű ügyben hozott elvi jelentőségű határozatot.

Arról volt szó az eldöntött pörben, hogy egy hitelező adósát olyan követelés iránt perelte, amelyet a régi osztrák-magyar bankjegyekben szolgáltatott ki részére s most ezen értéknek megfelelő magyar koronák fizetését kérte oly arányban, mint amilyenben a régi bankjegy értéke a mai magyar államjegy értékehez áll.

Az első két bíróság elutasította a keresetet, de a Kuria elvi jelentőségű határozatban megváltoztatta az ítéleteket és kimondotta, hogy jöllehet az adós csak annak vitszafizetésére van kötelezve, amit hitelezőjétől kapott, de arra nézve, hogy a régi bankjegyek helyébe lépő államjegyek értékesítése folytán az összeg vásárló erejéből veszített, az adós annyi magyar koronát tartozik hitelezőjének megfizetni, mint amennyi ma a hitelezéskor kapott osztrák-magyar bankjegyek értékének megfelel.

Az ítélet általános feltűnést keltett a pénzügyi és kereskedelmi körökben. Ezzel az ítélettel a legfelsőbb magyar bíróság rendkívül súlyos helyzetbe hozta mindazokat, kiknek a lebélyezés előtti időből tartozása van, mert sokkalta nagyobb mennyiségű és a mai viszonyok szerint tehát nagyobb összeget kellett bankjegymennyiséget kell megfizetniük.

A kikindai orosz dráma

Demiandi herceg az ügyészségen

Szerdai számában hirt adott a Bácsme gyei Napló arról, hogy kedden délben a kikindai főúrcán, a Nemzeti szálló előtt egy emigráns orosz, Demiandi herceg verekezés közben agyonszurta emigráns társát, Josipov Vladimir orosz vezérkari ezredest.

A misztikus megjelenésű Demiandi ismert ember volt Kikindán. Mindenki nek feltűnt kaukázusi öltözete s nem tette túlságosan barátságossá a vele való találkozást az, hogy övében állandóan töltött revolvereket és handzsárokat viselt. Mint megírtuk, a herceg, akit a gyilkosság után letartóztattak, azzal védekezett, hogy az agyonszurta Josipov Vladimir kommunista volt, aki a népbiztosokat szolgálta s az ő testvéreit börtönbe vetette, atyját pedig agyonlövötte. Követelte, hogy bocsássák szabadon, mert ő fejedelmi vér, aki felett nem lehet polgári bírának itélkezni.

A kikindai ügyészség fogházában, a hova a herceget minden tiltakozása dacára bekísérték, Demiandi módosította vallomását. Ugy látszik, rájött arra, hogy a hercegi cím nem elegendő ahhoz, hogy a gyilkosságért felelősségre ne vonják, most azt adja elő, hogy önvédelemből szurta agyon Josipovot. Szerinte az ezredes kérdőre vonta, hogy minő alapon hirdeti róla, hogy kommunista volt, az ebből keletkezett szóváltásban az ezredes arcul ütötte, erre rántott ő handzsárt s szurta meg ellenfelét.

A drámának, bár az fényes nappal a korzó közepén játszódott le, nem volt szemtanúja s így a vizsgálóbíróknak nagy munkájába kerül az igazságot megállapítani.

A vagonhiány miatt szünetel a kivitel

Kereskedők küldöttsége a vasut-igazgatóságnál

A suboticei gabonakereskedőknek és malomtulajdonosoknak nyolctagu küldöttsége jelent meg csütörtökön délben a suboticei vasutigazgatóság, hogy memorandum formájában és szóbelileg s közöljék azokat a sérelmeket, amelyek a suboticei kereskedelmet a vasuti forgalom állandó zavarai miatt érik. A küldöttséget Banics Jován vasutigazgató és Matics forgalmi osztályvezető fogadta, akik előtt Lederer Emil, az Unió gabonakereskedelmi részvénytársaság igazgatója ismertette a kereskedők panaszait.

Lederer igazgató elsősorban rámutatott arra, hogy az állandó forgalmi korlátozások teljesen megbénítják a Vajdaság kereskedelmét, e mellett pedig lehetetlenné teszik a passzív vidékeknek gabonával és liszttel való ellátását. A Vajdaság, mint az ország éléskamrája, természetesen elsősorban lenne hivatva, hogy Boszniát, Hercegovinát, Dalmáciát és Szliviániát liszttel ellássa. Ez országgrészek felé azonban, különösen a bródi átrakási nehézségek miatt az év legnagyobb részében zárva van a forgalom. A mikor pedig nincs forgalmi korlátozás, — a vagonhiány teszi lehetetlenné a szállítást. Két héttel ezelőtt nyitották meg a hetek óta lezárt forgalmat Bród felé, — mindeddig azonban a vagonok hiánya miatt jóformán semmit sem lehetett szállítani.

A nagy gabonaszállítások miatt az egész országban a Vajdaságban van a legnagyobb szükség vasuti kocsi- ra és éppen itt van a legkevesebb vagon. A küldöttség rámutatott arra is, hogy az egyes állomásokon nagy panamákat követnek el a vagonokkal, amelyeket az alantasabb közegek zabolt át drón adnak és vesznek.

A világi piac helyzetének alakulása most lehetővé tenné a gabonának és a lisztnak Csehszlovákiába és Ausz-

triába való eladását, azonban ezt a kedvező helyzetet a jugoszláviai exportőrök a vagonhiány és egyéb szállítási nehézségek miatt nem tudják kihasználni. Az osztrák és cseh kereskedők szívesebben veszik a magyar és román lisztet és gabonát, bár ez métermázsánként 200 jugoszláv koronával drágább a külföldön a vajdasági árunál, mert az itt vásárolt árut soha nem tudják kereskedőink idejében leszállítani. A bécsi kereskedők csak akkor veszik az itteni gabonát, ha az áru már elhagyta a jugoszláv vasutak területét. Ez a helyzet nemcsak a keres-

kedőkre nézve káros, de meghusztja a kormányt a valuta javításra irányuló minden export-akcióját is.

A küldöttség közölte, hogy Subotica állomáson naponta legalább 40—50 vagonra, a Vajdaságban pedig 2000 vagonra volna szükség abból a célból, hogy a szállítás zavartalanságát biztosítani lehessen.

Banics vasutigazgató ígéretet tett a küldöttségnek a panaszok orvoslására és kijelentette, hogy személyesen sürgősen interveniálni fog a közlekedésügyi minisztériumnál a szükséges üres vagonok kiutalása végett.

A népszövetség júniusra lefegyverzési konferenciát hív össze Genfben

A népszövetség tanácsának tegnapi ülésén Viviani hosszú jelentést olvasott föl a fegyverkezéssel és a tanács úgy határozott, hogy

ez év június 23-ára Genfben lefegyverzési konferenciát hív össze.

A cél az, hogy a washingtoni kongresszus határozatait azokra az államokra is kiterjesszék, amelyek ott nem voltak képviselve. Viviani, mint elnök, azt ajánlotta, hogy a Genfben tartandó leszerelési konferenciára Mexikót, Oroszországot és Törökországot is hívják meg.

Branting fölvetette a kérdést, hogy miért nem hívják meg Németországot, mire Viviani azt válaszolta, hogy a német birodalom nem jöhet tekintetbe, mert a német haderő létszámát már megállapította a versaillesi szerződés.

Erre Branting azt kívánta, hogy a határozatból hagyják ki a meghi-

vandó államok felsorolását s a tanács többsége erre az álláspontra helyezkedett. Abban az esetben, ha a santiago pánamerikai kongresszus a kérdéses időpontig nem fejezi be tárgyalásait, akkor a genfi leszerelési konferencia későbbre marad.

Elhatározta továbbá a népszövetség tanácsa, hogy azoknak az európai államoknak, amelyek már a háború előtt is mostani elnevezésük alatt állottak fenn és amelyeknek statusquoját a háború nem érintette s nincsenek katonai hadműveletekbe bonyolódva, kötelességüké teszi, hogy hadseregük létszámát arra a mértékre szállítsák le, amelyben 1913-ban volt.

Utolsó nap a gyűlésen a lengyel-litván konfliktust tárgyalta a népszövetség tanácsa s úgy határozott, hogy a nagykövetek tanácsát felkéri, tegyen újabb lépéseket a litván kormánynd.

Idegenforgalmi iroda Szuboticán

A Szuboticára érkező idegenek elhelyezése

Az utóbbi időben mind erősebb mértékben észlelhető Suboticán a szállodák túlszűfolttsága. Hónapok óta alig kapható szoba egyik szállodában sem. A városi tanács most elhatározta, hogy a helyzetet sürgősen segít, — tekintettel arra, hogy a legközelebbi napokban még sulyosabbá válik az idegenek elhelyezése, azáltal, hogy az Erzsébet-szálloda megszűnik s épületét egy újonnan alakuló gyár átalakítja.

A városi tanács avval a tervvel foglalkozik, hogy idegenforgalmi irodát létesít Suboticán. Ezt az irodát a város a pályaudvar közelében helyezné el és a Suboticára érkező idegenek csak ennek az irodának az utalványa ellenében kaphatnának lakást, úgy a szállodában, mint magánhelyen. A városi iroda nyilván tartaná a szállodákon kívül mindazokat a magánlakásokat is, amelyek útazók részére szállást nyújtanak. Így azt remélik, nem történhetnek meg az az eset, ami most nagyon gyakori, hogy a Suboticára érkező idegenek szállás nélkül maradnak.

A szállodák túlszűfolttságának megszüntetése érdekében a város a legközelebbi közgyűlés elé javaslatot fog terjeszteni arra vonatkozólag is, hogy szállodákban csak ideiglenesen lakhat valaki és szállodai szobák állandó lakásul nem szolgálhatnak. Ezzel kapcsolatban olyan értelmű javaslaton is dolgozik a tanács, hogy ezen-tul állami és városi tisztviselők,

valamint tiszték is fizetni fogják az idegen adót.

Az idegenforgalom szabályozására vonatkozólag a város tárgyalásokba bocsátkozik a szállodás tulajdonosokkal, akiknek valószínűleg nem lesz ellenvetésük a városi tanács javaslatával szemben.

HIREK

— Egy vajdasági újságíró demokrata képviselő-jelölt. Novisadáról jelentik: A stara-pazovai körületben Plesics Bogoljubot, a novisadi Jedinstvo szerkesztőjét jelölték demokrata programmal.

— Házasság. Február hó 8-án tartja esküvőjét a tiszahelyesi gör. kel. szerb templomban Simić Milorad Svilojevo (Szilágyi) község jegyzője — a volt vajdasági államrendőrség főnöke — csenei Klobučarić Zasa úrhölgygyel. A tanuk Lazarević belügyminiszeri államtitkár és Rajić torontalmegyei alispán lesznek. (Gratulációk Simić-Sajan címre.)

— Szociálista nagygyűlés Zsombolyán. Becskerekről jelentik: A szociáldemokrata párt vasárnap Zsombolyán nagygyűlést tart, amelyen megejtik a kerületi és járási jelöltek kandidálását. A becskereki pártszervezet a napokban szerbnyelvű kiáltványt adott ki, amelyben részletezik a szociálisták választási követeléseit.

— Előadás a Nép körben. A Nép kör köznevelődési bizottsága értesíti a közönséget, hogy dr. Sterliczki Dénes február hó 4-én az agrár-reformról, február 11-én a választási törvényről és február hó 18-án a lakástörvényről, a Nép kör nagytermében előadást tart, melyre az érdeklődő közönséget meghívja. Az előadás kezdete d. e. 10 óra.

— Uj főszolgabíró Versecen. A verseci járás új főszolgabírájává Stoicsics Lázár volt verseci gazdasági tanácsnokot nevezték ki. Az új főszolgabíró már át is vette hivatalát.

— A német párt választási küzdelme. Apatinból jelentik: A német párt 2-án, pénteken tartja Odzsacon szervező gyűlését, amelyen részt vesznek az apatini pártszervezet vezetői, ugyszintén a novisadi megbízottak. A német pártnak elsőrangú kilátásai vannak ugy Odzsacon, mint a környékbeli falvakban. A német párt körében foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy Baranydra is kiterjesszék működésüket. Ez esetben itt is jelöltek állítanak.

— Nagy bányakatasztrófa Szilíziában. Berlinből jelentik: Beuthen Roszbachban levő Heitz-bányában robbanás történt. Háromszáz bányász el van zárva a külvilágtól. A megindult mentési munkálat folyamán eddig 74 halottat találtak meg a romok alatt. Valószínű, hogy még negyven-ötven halott van az elzárt területen.

— Lenin betegsége. Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint Lenin német orvosainak az a véleménye, hogy a bolsevista vezérnek már csak két hónapja van hátra.

— Tömeges vonatbeszűntetések Olaszországban. Rómából jelentik: Február 1-től kezdődőleg Olaszország északi részén husz személyszállító vonatot, Közép-Olaszországban tizenhatszot, Dél-Olaszországban szintén tizenhatszot fognak beszüntetni.

— A novisadi esperantisták a velencei világkongresszuson. Novisadáról jelentik: A novisadi esperantó egyesület meghívást kapott a március 31-én Velencében megtartandó esperantó világkongresszusra.

— A keleti kérdés. A Journal des Debats lausannei tudósítója jelenti, hogy ott igen kínosan hatott annak a híre, hogy Poincaré Angorának külön békeajánlatot tett. A delegátusok most meg vannak győződve arról, hogy Franciaország és Anglia között titkos szerződés van. Vezércikkében a lap Poincaré magatartását a legsúlyosabb hibának tartja. Ezzel szemben a félhivatalos Temps feltűnő éles hangon fordul Anglia ellen és azt írja, hogy Poincaré a békét akarja, míg Curzon lord most ismét háborút akar.

— Párisban letörlik a kokain-kereskedést. Párisból jelentik: A rendőrség szigorú intézkedéseket tett a bódítószerekkel való kereskedés ellen. Tegnap 64 embert állítottak bíróság elé, mert titokban kokaint árultak. A terheltek között több orvos is van, akik jó pénzért kelettel el nem látott orvosi recepteket adtak.

— Tűzvész egy szkopljei áruak-tárban. Skopljeből jelentik: Kedden éjszaka a Pop-Trajkovic-féle gyarmatáru nagykereskedés épületében tűz ütött ki, amely néhány óra alatt az egész raktárt elhamvasztotta. A mentési munkálatok a tűz terjedése miatt teljesen eredménytelenek maradtak, sikerült azonban arra azt az egy épületet lokalizálni. A pincében levő benzin és petroleum is felrobant. A kár meghaladja a 3 millió dinárt.

— Mánás Miska — a katolikus legényegyletben. A suboticei katolikus legényegylet kitűnő műkedvelő gárdája sorozatos előadásainak keretében február 10-én szombaton és 11-én vasárnap este Bakonyi-Szirmai Albert — Gábor Andor nagyszerű operettjét, a Mánás Miskát mutatja be. A próbák már serényen folynak és valamennyi szereplő, különösen a Marcsa szerepét játszó bájos Pakecz Ella sok sikert ígér az előadásnak, amelyet a legnagyobb érdeklődés előz meg.

— Szabadlábba helyezik a budapesti banktűkár gyilkosát. Budapestről jelentik: *Friwoldski* András bankcégvezető gyilkosát *Eszlár* Károlyt az ügyészség erős felindulásban elkövetett emberölés büntette címén előzetes letartóztatásba helyezte. Csütörtökön délelőtt a vizsgálóbíró közölte *Eszlár*val, hogy szabadlábba helyezi. A vizsgálóbíró a szabadlábba helyezést azzal indokolja, hogy a nyomozás eddigi rendelkezésre álló adatai szerint *Eszlár* jogos önvédelemből használta fegyverét *Friwoldski*val szemben. A szabadlábba helyezés ügyében az ügyészség dönt véglegesen.

— A magyar faszisták megváltoztatták nevüket. Budapestről jelentik: A *Magyar Faszista Tábor* különböző okokból megváltoztatta a nevét. Az egyesület új neve: *Szittyák Tábor*. A belügyminiszterium az alapszabályt már e néven hagyta jóvá.

— Vilmos császár a Ruhr-vidék inségeseinek. Az egyik berlini lap közlése szerint Vilmos excsászár nagyobb összegű holland forintot küldött a Ruhr-vidék inséges lakosságának segítésére.

— Merényletet terveznek a német szociáldemokrata vezérek ellen. Berlinből jelentik: A *Berliner Tagblatt*ban *Scheidemann* közli, hogy a legutóbbi napokban három német nagyváros rendőrsége figyelmeztette, hogy a legközelebbi időben merénylet készül vezető szociáldemokrata ellen. Elsősorban *Ebert*, *Scheidemann* és *Noske* meggyilkolását tervezik.

— Borzalmas járványok pusztítanak Görögországban. Athénből jelentik: A belső politikai harcok teljesen elnémultak a járványos betegségek miatt, amelyek különösen magában Athénben dühöngenek rettenetesen. A tifusz, kolera és a himlő mindjobban terjednek. A *Falern* melletti táborban, ahol rengeteg menekült van elhelyezve, sem elég orvos, sem elég gyógyszer nincsen. Naponként körülbelül 2000 ember hal meg.

— Nemzetiségi választók. Kikindán lezárták a választói névjegyzéket. A névjegyzékben mindössze 2100 nem szláv választót vettek fel, a szláv választók száma közel 6000. — A kikindaiak is azon panaszkodnak, hogy a nemszlávok közül sokat kihagytak. Ha figyelembe vesszük, hogy Subotícán 4000 nem szlávot vettek fel a névjegyzékbe s hogy bácskai tiszta magyar községekben alig néhány száz magyar választó van, a többiek felvételét elamerikázták, akkor fogalmat alkothatunk, hogy mennyire pontos a subotícai és milyen tökéletesek a bácskai névjegyzékek. Valami csodálatos fátum tilt a bácskai jegyzőknél, hogy valamennyi most a választói névjegyzék kiigazításának napjaiban lett beteg, vagy volt kénytelen szabadságra menni. Csak az a vizsgálat a járványos megbetegedéseknek e szomorú krónikájában, hogy a derék jegyzők rövidesen meggyógyulnak, vagy visszatérnek a hivatalba.

Meghívó. A subotícai Általános Ipartestület és dalárda 1923 február hó 4-én a Beograd-szálloda összes helyiségeiben zártkörű táncvigalmat rendeznek. A világi bizottság.

— Két letartóztatás a paulisi gyilkosság ügyében. Megirtuk tegnap, hogy a Vršac melletti Paulis községben politikai gyilkosság történt. Két paulisi gazdaember, *Csécis Zsiva* és *Stanics Száva* összeveszték a radikális és demokrata programmon s *Stanics* egy furkósbóttal agyonverte *Csécis Zsivát*, de ő is oly súlyosan sebesült meg *Stanics* szurásától, hogy a helyszínen kiszenvédett. Vršaci tudósítónk jelenti, hogy a törvényszék vizsgálóbírája letartóztatta *Csécis Zsiva* egyik rokonát, továbbá *Pavlov Misát*, akik szintén részt vettek a verekedésben.

Angliában is emelkedett a fizetésképtelenségek száma. A *Times* közlése szerint Nagybritániában a csődök száma 1922-ben 7626-ra emelkedett, vagyis 1966 csőddel több volt tavaly, mint 1921-ben. De már 1921-ben is emelkedett a csődök száma, mert 3354 csőddel több volt, mint 1920-ban. Az utóbbi két évben a csődök száma 13.276 volt, holott 1919 és 1920-ban ez a szám csupán 3361-et tett ki. Ezek a számok világosan mutatják, hogy az európai gazdasági válság Angliában is erősen érezteti hatását.

Megindult a bankélet Oroszországban. A magánbankok tevékenysége egyre élénkebb képet mutat Szovjetországban. November elseje óta az orosz állambank az aranyletéteket a napi árfolyamok bázisán vezette be. December 15-ig a magánosok befizetései (letétei) 150.000 aranyrubel, az államhivatalok befizetései 2 millió 400 ezer aranyrubelt tettek ki. Az újonnan alakult magánbankok, valamint az állami bank a letéteknek ezt az alakját fejleszteni igyekezni. Hasonlóan ki akarják fejleszteni a letéti jegyeket használatát a készpénzforgalom rendszerében is, amelynél a bankok befizetései, illetve letéti elismervényei készpénz gyanánt használhatók fel. Ezek a letéti elismervények máris versenyeznek az állambank új pénzével. Az állambank tudvalevően 5 millió értékű teljes aranyfedeztetű aranyrubelt bocsátott ki. A moszkvai tőzsdén a letéti jegyeket máris 15 százalékkal parin felül jegyzik.

A horbély- és fodrász-munkaadók szakosztálya felkéri egy a tagjait, mint a nem tagokat is, hogy jelenjenek meg február 2-án az ipartestületben délután 3 órakor a munkások memoranduma letárgyalása végett. A szakosztály vezetősége.

— Bőr- és nemibetegnek Somborban rendel *Dr. Koralek* lakásán (Weidinger-palota I. emelet) délelőtt 8—10 és délután 2—4 között. Salvarzan-oltások vérbaajosoknak.

Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője nemi betegek részére rendel délelőtt 7—9-ig, délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: *Cyryll-metoda-tér* 5. I. emelet, *Vojnich Piroška-féle ház*.

A *Zsidovska Banka* subotícai részvényesei, valamint heti betétkönyvek tulajdonosai felkéretnek, hogy érdekeik megvédése céljából a részvénytulajdonosok megjelölésével haladéktalanul közzélik címüket *Hermann Vilmoossal* Subotícán.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvosi és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is *Aleschur*, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel. d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig *Kralja Petra Park* 7. számú házában az emeleten (volt *Reichl-palota*). Telefon 4—52.

Dr. Mezey István orvosi rendelőjét megnyitotta. Belgyógyászati rendelő. Férfi és női nemi betegségek modern gyógykezelése. Rendel. d. e. 8—11. és d. u. 3—5-ig. Subotica, *Cara Dušana-ul.* 6. (Vass Ádámmal szemben.) Telefon: 695.

(*) *Roth Olga* kozmetikai intézetében *Kr. Alexandrova-ulica* 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, félemeleten, modern szépség-épolás, arcborhámlesztás, alkalmasan halszájak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehérítő és szeplőkendőcsök stb. 2804

— Orvosi rendelő bőr és nemi betegek részére d. e. 9—1/211. d. u. 3—6-ig. (Salvarzan oltások vérbaajosoknak) csecsemő és gyermek betegeknek délelőtt 9—1/211-ig. *Dr. Kosztolányi* Subotica. VI. *Vilsonova* 34.

SPORT

Schaffer Bécsben. A híres »gólkirály«, a nyugtalan véru magyar mesterjátékos rövid budapesti tartózkodás után Bécsbe ment át, ahol egyelőre még nem kötötte le egyik klubnak sem magát. Mint a bécsi sportlapok írják — lehetséges, hogy *Schaffer* nem is marad végleg a császárvárosban, hanem átmege Münchenbe, ahol a régi egyesületébe, a *Wacker*-be fog belépni.

A *Szegedi A. K. olaszországi turlára*. A jóképességű vidéki magyar csapat, amely megnyerte a vidéki bajnokságot február hóban olasz turlára indul. A tura állomásai: Róma, Nápoly, Taranto, Bari.

Budapest birkózóbajnoksága. A Magyar Birkózó Szövetség vasárnap rendezte meg Budapest bajnokságáért folyó szövetségi körversenyt. A versenyen résztvesz Budapest valamennyi szeniorbirkózója.

A *J. F. C. Nürnberg Spanyolországban*. A sevillai győzelem után Madridban mérkőzött a jeles német csapat, de a Real ellen csak 3:3 arányú eldöntetlen eredményt tudott elérni.

A *Rapid veresége Spanyolországban*. Az osztrák bajnokságot Madridban a Real klub ellen 3:1 arányban vereséget szenvedett. A spanyol csapat durván és kíméletlenül játszott.

MINDENKI

nagy megerősítés nélkül

heti 100 dináros

előleges törlesztésre szép, elegáns és olcsó

RUHÁT KAPHAT

csak forduljon bizalommal

NÁVAY ISTVÁN

uri szabó fizetése, hol nagy választék van tavaszi és nyári szövetekből

Subotica, Somborszki put

(Nagytemplom möött) Dr. Kiss ügyvéd házában

Kötőgépek

D. M. C.

cikkek, valamint *Aida*, *Mária*, *Lucia* műselymek és különféle egyéb pamutok kaphatók a pamutkülönlegességi nagykereskedésben:

FERDO SCHWARZ i DRUG ZAGREB

Ilica 45.

Telefon 2-55.

Távirataim: ŠVADRUG.

Építésszek és építők figyelmébe!

Villanyerőre berendezett asztalos telep.

Az egész ország területére legjutányosabb árban készítünk megrendelések után, rajzok szerint, épület, portál, üzletberendezéseket, parkettázást és butorokat legmodernebb kivitelben. — Árjajánlatokat leggyorsabban eszközölünk.

SZENTI ÉS VIRÁGH CÉG, SUBOTICA

BENE SUDAREVIĆ ULICA

6971

TŐZSDE

Novisadi terménytőzsde, február 1. Lanyha irányzat, csekély forgalom mellett 54 vagon áru került eladásra. Új tengeri 220—228.50 dinár, szárított tengeri 300 dinár, csöves tengeri 180 dinár, buza 470 dinár, árpa 312.50 dinár, bab 400 dinár, vetőbúkköny 425 dinár. Lisztben, korpában és zabban nem történt kötés.

Beogradi tőzsde, február 1. Páris 650—645, London 508, Milánó 515—518, Genf 2080, Berlin 023, Prága 317—312, Bécs 0.1530, Bukarest 41—41.50, Szófia 64.50, Budapest 4.15, Newyork 106. (Kötés nem volt.)

Zürich, február 1. Zárlat: Berlin 0.01250 (0.01125), Amsterdam 211.—(211.50), Newyork (535.50), 536), London 24.86 (24.86), Páris 32 (31.65), Milánó 25.37 (25.30), Prága 15.30 (15.25), Budapest 0.20 (0.2025), Beograd 4.80 (4.60), Varsó 0.01375 (0.0150), Bécs 0.0074 (0.0074), Osztrák bélyegzett 000.75 (000.75).

Budapest, február 1. A devizaközpont jegyzései: Osztrák korona 0.0370—0.0390, Német márka 0.06—0.07, Cseh korona 76—80, Dinár 23.50—24.50, Lei 10—11, Lengyel márka 0.075—0.085, Lira 126—132, Francia frank 157.50, Svájci frank 495—515, Angol font 123.25—126.25, Dollár 2660—2735, Hollandi forint 1047—1082, Napoleon 9900.

RAPID

a legtekélyesebb és legbiztosabb

Gillette-élesítő

Olajkövön élesít! Könnyű, kényelmes kezelés! Az egyetlen készülék, mely valóban komoly munkát nyújt! Nagy megtakarítás pengékben! Gará lerakat a Vajdaságban kizárólag

Tenner optikusnál

Subotica, Kralja Aleksandra ulica 11. 5928

Felhívás.

A „VENAC“ könyvkiadó vállalat r. t. részvény jegyzésére.

A Kereskedelmi és Iparügyi Miniszterium 1923. évi január hó 12-i V. T. 124 számú engedélye alapján alulírottak megalapítják a „VENAC“ Részvény Társaságot Beograd székhellyel.

A részvénytársaság célja:

1. Elvállal mindennemű nyomdai, litográfiai, cinkográfiai és könyvkötő munkát.
 2. Foglalkozik könyvek és njságok kiadásával.
- A részvénytársaság alaptőkéje 600.000 dinár (Hat-százezer dinár) és 600 drb. 1000-es részvénytől áll. Szükség esetén ez az alaptőke új részvények kiadás-utján felemelhetik, amelyek egy részével a régi részvények elsőbbséget élveznek.
- A jegyzéskor minden részvény után 500 dinár és 100 dinár alapítási költség címén befizetendő.
- A maradvány következőképpen fizetendő:
- 1923. március 15-én 200 dinár,
 - 1923. május 15-én 300 dinár
- minden részvény után.

Részvényjegyzés teljesíthető: Beogradban a „Radikal“ kiadóhivatala Prizrenska 7., Kosa Radomirna a „Raška“ R. T. igazgatójánál Beograd, Prizrenska 7 és az alulírott megbízottaknál.

A jegyzés 1923. február hó 15 ig tart.

Beograd, 1923. január 17.

ALAPÍTÓK: Protić M. Stojan nemzetgyűlési képviselő, Dr. Hadži Kosta ügyvéd, Dr. Kopša Milutin orvos, Levic S. Abraham az Országos Bank vezérigazgatója, Dr. Tapavica György ügyvéd, Klesin Mita a „Radikal“ igazgatója, Mladenović Milan nemzetgyűlési képviselő, Protić Stanko gazdasz, Kopša Radomir a „Raška“ igazgatója. 679

Fabrika štirke i konzervi S. Kopp i sinovi d. d. Subotica

POZIV

na

IV. redovitu glavnu skupštinu

koja će se održavati dne 25. februara, 1923. u 10 sati prije podne u tvorničkoj pisarni na Majšanskom putu broj 135 uz sljedeći

dnevni red:

1. Izveštaj ravnateljstva i nadzornog odbora o poslovanju u minuloj godini 1922.
 2. Odobrenje bilanse i predlog ravnateljstva o razdobi dobitka za godinu 1922.
 3. Podelenje absolutorija ravnateljstvu i nadzornom odboru.
 4. Postojeće fondove stopiti u rezervni fond.
 5. Donošenje rešenja o osnivanju radionice za zgotavljanje mlinskih strojeva.
 6. Izbor članova ravnateljstva i nadzornog odbora
 7. Eventualni predlozi.
- U Subotici, dne 22. januara 1923.

Ravnateljstvo.

Račun bilanse:

AKTIVA: Gotovina u blagajni K 40.642,41. Nekretnine K 391.275.— Strojve i tvornički uređaji K 1.624.028,13. Uredjaj pisarne K 18.600.— Kočije K 40.490.— Državni bonovi K 5.456.— 7% državni zašam K 10.000.— Tehnički materijal K 175.365.— Skladište robe K 2.640.180.— Skladište brašna K 830.983.— Skladište goriva K 14.000.— Mjenice K 36.102.— Duznici K 4.867.626,24.

PASIVA: Dionička glavica K 1.600.000.— Gradjevni fond K 5.000. Porezni fond K 16.855,80. Fond za radničke stanove K 3.998,51. Vjerovnici K 8.898.380,97. Čisti dobitak K 170.512,50.

Račun gubitka i dobitka:

GUBITAK: Otpisi K 278.434,56. Goriva 1.337.157,40. Potrošeni materijal K 433.763.— Providbe K 287.887,39. Dubiozne trasbine K 146.325,86. Prometni porez K 133.932.— Kamati K 685.886,83. Periva i nadnice K 1.829.838,35. Troškovi i vozarine K 1.927.587,82. Prerađeno brašno K 7.303.341,10. Prerađeni kukuruz K 4.423.684,50. Čisti dobitak K 170.512,50.

DOBITAK: Roba K 18.454.384,13. Nuzproizvod K 593.967,18.

Izveštaj nadzornog odbora:

Gornji račun bilanse i račun gubitka i dobitka s knjigama sravnjeni i u redu pronađeni.

U Subotici, dne 20. januara, 1923.

Nadzorni odbor

A mi cukorarak mellett

AJÁNDÉK

74 koronáért kg.-ként (brutto-netto) szilárd állapotban levő méz, 35-50 kg.-os kannákban. Mézeskalácsosoknak megfelelő méz, továbbá használt zsíros hordók olcsón kaphatók.

SAVA d. d. za uzvoz i izvoz, Subotica Skotus Vlatara 3. Telefon 565.

Ügyes rövidárusegéd

lehetőleg azonnali belépésre kerestetik

Ajánlatok referenciák és fizetési igény megjelölésével — Hegedűs Oszkár céghez Sombor küldendők. — Német nyelvismeret megkívánatik; szerbül beszélők előnyben részesülnek

Weitzenfeld és Társa Subotica

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Sentaiput

Táviratcim: KENDERIPAR.

Telefon 190.

Alapitva 1902.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

AJÁNL:

Lópokrócokat, tűzoltó és kerti tömlőket, új lisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket jutából és lenből, mindennemű házivásznat. Zsineg, kötél és hevederek.

TÁRS KERESTETIK

jól jövedelmező, a vidéken is bevezetett **VASKERESKEDÉSHEZ**

hol jelenleg 11 munkás van foglalkoztatva. — Megkivánatik, hogy az illető sokoldalú vállalkozó szellemű, alapos szakember legyen, aki az üzlet vezetésében közreműködne. — Ajánlatok „K. G.” jelige alatt „SCHMOLKA” hirdetőjébe NOVI SAD kéretnek. 405

Gabonakereskedő és malmos urak figyelmébe!

Suboticián, Paja Dobanovački ulica 11 sz. alatt (Telefon 890.)

gabonaügynökségi irodát

nyitottunk.

Az összes gabonaneműek, őrlemények és termények közvetítésével foglalkozunk és messzemenő összeköttetésünknel fogva előre is biztosíthatjuk minden üzleffelünket, hogy általunk a legkedvezőbb ügyleteket fogja köthetni. — Kérjük szíves pártfogásukat és vagyunk teljes tisztelettel

ZUBKOVIĆ i RAJIĆ

Ügyes provizios

UTAZÓK

kik Szerbiát és Bosznia-Hercegovinát beutazzák kerestetnek.

Ajánlatokat „UTAZÓ” jelige alatt „Schmolka” hirdetője Novi Sad továbbít. 662

KERESEK

használt, de jó állapotban levő, üzembépes

SZIVÓGÁZMOTOR

20-25 HP, stabil, kerekos vagy magánjárót, esetleg ugyanilyen benzínmotor. Ajánlatokat ár, kor, és gyártmány megjelöléssel kérek Franjo Uhi Djakovo, Slavonija. 690

SÓ

darabos és daráltat, vagononként és kisebb mennyiségekben azonnali szállításra legolcsóbban ajánl

BRAĆA OFNER ügynökség és bizományüzlet NOVISAD, Sürgöncim: Braća Ofner. Telefon 327.

Keresek mielőbbi belépésre

MÉRLEGGÉPES KÖNYVELŐT

aki szerb, horvát és német levelező is. Alkalmaznák továbbá egy vasszakmában jártas, agilis, önállóan dolgozni tudó szakembert

ÜZLETVEZETŐNEK

aki egyben perfekt német levelező és ki vaskereskedéssel önállóan képes vezetni. Irásbeli ajánlatok a fizetési igények megjelölésével Kuzsli Gyula vaskereskedéséhez Novi Sad, intézendők. 440

VIKTOR SCHMIDT & SÖHNE, WIEN.

A legfinomabb Dessert csokoládé különlegességek a legizléseőbb kiállításban, u.m.:

ILDEFONSO, HOSES, EXCELSIOR keverék, MOZART GÖLYÖK stb. nagyban, mindig frissen kaphatók az egyedüli lerakatnál:

Bröder és Fenyő cégnél Novisad

Kérjen árajánlatot. — Ugyanott fehér és színes Staniol papir állandóan raktáron. 665

Eladó gazdasági felosztás miatt:

8-as Máv. gőzkazán, 10-es Máv. cséplőszekrény vas elevátorral, 1 tengeri morzsoló, — egy tengeri daráló gőzhajtásra.

Azonkívül mindentféle gazdasági eszközök, mint cukorrépa kapáló (egy lóra), tárcsás borona, vetőgép, fűkaszaló, marokrakó aratógép, 1, 2 és 4 vasúti ekék stb. — 60 cm. nyomtávu vasúti kocsi, és kb. 1500 m. iparvágány. Egy sárga hintó vászonfedéllel és egy könnyű kocsi, igás kocsi. Érdeklődni lehet:

MICHELS JÁNOS bérlő

Flaminindvor

Posta: ERDEVIK, SREM.

Bánátban, forgalmas helyen egy 22 év óta fenálló, jól bevezetett

könyv és papirkereskedés

családi okokból azonnal eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

ELADÓ

Beogradhoz közel bánati városban a legforgalmasabb helyen jól jövedelmező és szépen szortírozott

csemegye üzlet büffé helviségekkel

betegség miatt és azonnal átvehető lakással együtt. Leveleket „Legjobb befektetés” jeligére a kiadó továbbít. Ügynököket díjazok. 667

50 hl. királyhalmi 1921. évi termésű

prima óbor (fixli)

jutányosan eladó.

ÁDÁM JENŐ HORGOS

Somborban

a belvárosban azonnali beköltözködéssel egy modern berendezésű ház, 1 holdas kerttel, 3 szobával, összes mellék-helyiségekkel, ugyancsak egy jóforgalmu mézártszék teljes berendezéssel

eladó.

Bővebbet Dr. Szántó Miklós Sombor Apatini u. 44. 548

Lifka febr. 1-től
febr. 4-ig
csütörtöktől
vasárnapig

ÉJFÉLI ŐRJÁRAT
nagy bűnügyi dráma 5 fölvonásban
Főszereplő: MILTON ROSS.

Apróhirdetések
Telefonon nem adunk hirdetői ügyekben felvilágosítást.
Apróhirdetés egy szó 1 D. vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Leghísebb apróhirdetés ára 10 D
Apróhirdetéseket felvesz Subotica a kiadóhivatal
Kraja Alexandra-utca, Lebach-ház és Temanović
hivatalpárda a vasúti park mellett.
Vidékre valamennyi fővárosunk. Előfizetés díj
havi 45 din., negyedévre 135 din
Kérdések és válaszokhoz válaszolyeg melléklendő
Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik.

febr. 1-től
febr. 4-ig
csütörtöktől
vasárnapig

KÖRZŐ
VÉGZETES JÁTÉK
nagy dráma 5 fölvonásban.
Főszereplők: Lotte Neumann, Bobby Dodd, Hanny Weise

LEVELEZÉS

30 éves, ref. vallású, váló-
félben levő vidéki keres-
kedő, kinek saját üzlete
éss mintegy másfélmillió
korona értékű vagyona
van, ismeretség hiányában
sázasság céljából ez úton
megismerkedne feltétlen
tisztességes hozzá illő fi-
atal özvegyvel vagy leány-
nyal. Lehetőleg fényképes,
teljes című ajánlatot e lap
kiadóhivatala »Egyedül
vagyok» jelige alatt to-
vábbít. 726

Rövidáruengros szakmá-
ban tökéletesen perfect,
csakis komoly utazók fel-
vételnek, kik Bácska,
Bánáiban be vannak ve-
zetve — csakis jó refe-
renciákkal. — Előnyben
részesülnek, kik már
helybeli rövidáru nagy-
kereskedésben működtek.
Megbízható irodakiszas-
szony német nyelvtudással
és gyorsírói képességgel
felvétetik. — Megbízható
kifutóik és leányok, va-
lamint bolti- és házi szol-
ga — garanciával — fel-
vételnek. Jelentkezni csak-
is február 4-én délután le-
het. Cim a kiadóban. 615

Feles konyhakertészt ke-
resek idamajori gazdasá-
gomba. Halbrohr József
földbirtokos, Subotica. 735

Szakképzett, erélyes fő-
molnár keresek 8 járatu,
magasórleltű gőzmalomban.
Szerb és német nyelvet
beszélők előnyben része-
sülnek. Ney Gáspár ken-
dergyár és hengermalom,
Prigr. Sv. Ivan. 691

Elvállalnék bármilyen
szakmából képviselőt v.
ügynökségeet. Schlesinger
Dezső, Senta. 728

Fogtechnikus állást keres
jó külföldi bizonyítványok-
kal. Ajánlatok a kiadóba
kérhetnek. 767

Kifutót 15 éven felül fel-
veszünk azonnali belépés-
re. Kramer Antal és Társ-
sa. 777

Ügyes fin kifutónak ajánl-
kozik. Cim: Rizsányi Pál,
Sava Tekelije ulica 58. 759

Faesztergályosok állandó
munkára felvételnek a
Vujković J. és Társa fa-
megmunkáló-gyárban, Su-
botica. 752

Méregképes könyvelő, ön-
álló levelező, állást keres.
Cim a kiadóban. 749

Jobb leányt, ki a háztar-
tás minden ágában segéd-
kezik, két éves kislányom
mellé azonnali felvételnek.
Cim a kiadóban. 782

ELVÉTEL-ELADÁS

ARANYAT, BRILLIANST,
drágaköveket legmagasabb
árban veszek. Órákat és
ékszereket legszakszerűb-
ben javítok és legolcsób-
ban árusítok Friedmann
Dezső órák és ékszerész
Subotica, Alexandrova ul.
Állami tisztviselőknek javi-
tásoknál 20 százalék en-
gedmény. 6086

Marógép csapolóval, leg-
nagyobb méretű, eladó.
Schäffer asztalos, Bajmok.
699

Ház, 700 négyszögöl te-
lekkel, nagy magtárral,
alatta kétszáz sertésnek
fekvő és görével, eladó.
Majšanski vinogradi 126.
»Primarius« gyár mellett.
711

Eladó 14 darab különböző
kávéházi márványasztal
Bácspetrovoszeli kato-
likus legényegyletben. 613

Egy 60 HP Compund kon-
denzátoros stabil gép ka-
zánnal együtt eladó, üzem-
ben megtekinthető. Polcz
József, Baranyavár. 706

Eladó 8 HP Hofherr és
Schrantz, fiatal, gyári ma-
gánjáró, teljes garnitúra
és 8 HP Máv fogaskerekű,
átalakított magánjáró Máv
cséplővel és 22HP szivó-
gázmotor, gyári magán-
járó Hofherr cséplővel és
Hofherr elevátorral. Cim:
Csapanda József, Bač. 704

Eladó Kelebián (Magyar-
ország) egy lánc prima
nemes kádár-szőlő. Bő-
vebbet Horváth Sándornál
VII., Valjevska ul. 3. 734

Nagyközségben, Subotica-
hoz közel, 35 éves, kitűnő
meneteli vegyeskereske-
dés, sajtgyárral, teljes
berendezéssel, valóságos
aranybánya, visszavonul-
ás miatt, eladó. Bővebbet
Löbl ügynök, Városi ká-
véház Subotica. 768

Két szoba butor és egy
gyalupad eladó. Cim:
Ostojičeva ulica 33. 780

»Gasse«, amerikai, 80. HP,
eredeti gyári magánjáró
gőzlokomobil, magyar ál-
lami, 10 HP cséplő, 1922-
től gyártmány, van hozzá
10 vasu ekekesi, bódé és
teljes szerszám. Jovan
Manić, Senta, Bogaras. 736

FOGLALKOZÁS

Vaskereskedőseged, né-
met és szerb nyelvisme-
rettel, azonnali belépésre
kerestetik. — Ajánlatok
Schmolka hirdetőbe Novi-
sád. 666

Püszkerkereskedőseged,
fiatal, négy középiskolát
végzett, állást keres. Cim
a kiadóban. 709

Jó magaviseletű, fiatal
szoptatósdada ajánlkozik
nagyobb uriházhoz. Meg-
keresések »Dada« jeligére
staribeceji postahivatalba
küldendők. 732

Terézia krém
pouder, szappan és
arcvíz
használatá bársonysimává
eszi az arcot és kezet.
Készíti:
Decsy Gyula
gyógyszertára
a kiskápolna mellett. 412

Idősebb német urinő állást
keres önálló házvezetés-
hez. Cim: Blečka ulica 8,
Subotica. 737

Keresek megvételre jó vi-
déken pataki malmot és
két darab Ganz-féle hen-
gerszék, egy darab há-
romnyolcadost, egy darab
11-est. Cim a kiadóban.
707

Egy jobb kádár-segéd ve-
gyes munkára teljes ellá-
tással felvétetik. Heizer
kádár, Topola, Bácska. 564

Gabona és faszakmában jártas
fiatal könyvelő
perfect horvát, német és magyar, szép írással
mindennemű könyvelési munkákban teljes jártas-
sággal bír, gyors számoló állását változtatni sze-
retné. Szíves ajánlatokat »Állandó állás 549« jel-
igére ezen lap kiadóhivatalába kér. 721

ELADÓ
nagyobbítás miatt egy jókarban lévő
60 HP szivógázmotor
KOHÁN VINCE és FIAI, HENGERMALOM
SUBOTICA TELEFON 31.

Darások kukoricát és árpát
továbbá vagontelekben
SÓT 748
Raktáron tartok kukorica és árpadarát.
Egy jókarban lévő speditour kocsit eladó.
Szórád Lajos, Paralel put 15.

KOHÁN VINCZE és FIAI
HENGERMALOM SUBOTICA
TELEFON 31. TELEFON 31.
Megvételre keresünk
keveset használt és jó állapotban levő: 1 darab
Ganz 250 800 sima dupla hengerek vasszeker-
nyes. 1 drb. Ganz 21-es kőrle hengerek. 1 drb.
»Monarch« korpa kőrle. 1 darab »Reform« dupla
daratizáló. 2 drb. »Detaschener« felbontó gépet.
Szíves ajánlatok fenti címre küldendők.

Szép világos hálószoba-
butor helyszűke miatt
sürgösen eladó. Pašić-uli-
ca 11. vendéglő. Ugyanott
két ágy éjjeli szekrények-
kel igen jutányosan. 753

Ház nagy telekkel jutá-
nyos áron eladó, azonnal
átvehető. VI., Stipe Griča-
ulica 43. 738

Eladó Horgošon, piactér 4.
szám alatti ház szabad-
kézből. Két üzlettel, két
szoba, konyha és kamrá-
val. Érdeklődni lehet Szé-
chenyi-tér 248. szám alatt
Horgošon. 758

Jókarban lévő családi ház
három szobás lakással ol-
csón eladó. Felvilágosítást
ad Weisberger ékszerész,
Rudič-utca. 757

Eladó Asztra szivógáz
lokomobil, 35 lóerős, csak
hat hónapig volt használ-
va. Papp Pál Szvilójeván,
Apatin mellett. 722

**PAMETE
CUKORKA**
köhögés és rekedtség ellen
a legjobb
Készíti:
Decsy Gyula
gyógyszertára
a kiskápolna mellett.

KÜLÖNFÉLE

LAKÁST egy vagy két szo-
bát, butorral vagy aróttól
keres a Főter közelben
nyerme-telen házaspár. —
Cim a kiadóban.

Üzlethelyiség raktárral és
pincével forgalmas piac-
térén kiadó és azonnal át-
vehető. Érdeklődni lehet
VI., Zriniski trg 19. a zár-
dával szemben. 746

Száraz búkkfa mfm-ként
40 dinárért kapható Sija-
čić fatelepén, Segedinski
put. Telefon 839. 710

Gyógyszertár bérletet ke-
resnek. Ajánlatok Flesch
Adolf fiait címre, Apatin.
772

Városi vendéglő bér-
be adó. Feltételek meg tud-
hatóak ugyanott. 751

GUMMIBÉLYEGZŐT bár-
milyen nyelven készít Mol-
nár József Subotica, Fran-
kopanska-ut. 25. Megren-
deléseket a Bácsmegeyi
Napló kiadóhivatala is fel-
vesz.

»Nea« Crém
a legjobb arcápoló szer
KORONA-
GYÓGYSZERTÁR
SUBOTICA, VÁROSHÁZA. 503

Asztalosok, építkezők
figyelmébe!

Nagy raktár I-a prima fichta asztalos árukól és
I-a gőzölt búk deszkából, továbbá épületfa,
lécből minden méretekben és cserépből a legmé-
tányosabb áron. 243

DOHÁNY OTTÓ fakeskedő Subotica
Trumbičeva ul. 20. — Telefon 160.

**Jómegjelenésű agilis
UTAZÓT** 543
keresünk, aki az államnyelvet tökéletesen bírja
Kefelpar Senta.

ELADÓ GÉPEK: 692
Egy 60 HP stabil gőzgép, magas és alacsony nyo-
masu, kondenzátorral, kőtelhajtásra. Ferd. Kábel
gyártmány. Még alig használt, üzembékes. Egy
cca 40 cm tüzelőleltű gőzkazán. Egy egyenáramu
generátor, 350 Ampére, 110 Volt. Egy egyenáramu
generátor 312 Ampére, 120 Volt. — Két injektor.
Ney Gáspár kendergyár és hengermalom
Prigr-Sv.-Ivan

Érettségizett fiatalember
nyakornoknak
azonnali belépésre
felvesszünk.
Ajánlatokat az
Adria bizt. társulat
főigynöksége Sombor
címe küldendők --- 773

Darabárukat
külföldről és külföldre HETENKÉNTI GYÜJTŐKOCSIKBAN
a legrövidebb idő alatt SZÁLLIT és ELVÁMOL, KÜLFÖLDI
KÖLTÖZKÖDÉSEK vámkezelésénél intervenniál
„VOJVODINA“ Nemzetközi Szállítmányozási Társaság
Szubotica, Wilsonova ulica 10. — Telefon 619 szám.

Főkönyvelő
perfect irodaerő
állást változtatna.
Megkeresének
»PERFEKT 29«
jeligére a kiadóhivatalba
kérhetnek. 750